

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

1 Luc. 11. 53

Pontificum, ac Sacerdotum, qui eius erant Magistri. Qui cum ferre non possent graues ipsius Domini reprehensiones: calumniabantur, & persequebantur eum, vt S. Lucas ait: *traxerunt grauitate in se, & os eius opprimerent de multo, in sidiantes ei, & quarentes aliquid capere de ore eius, vt acciderent eum.* Quāuis autem multū illi laborarent, vt os eius obstruere: nunquam tamen libertatem & auctoritatem eius opprimere potuerunt. Et quamuis ipsimet discipuli, p̄ timore seueritatis, qua illos homines tractabat, voluerint eum à proposito auertere: ipse tamen non desitit. Et cum quidam Phariseorum semel ei dicerent: *uaxi & vado hinc, quia Herodes vult te occidere.* ipse dixit eis: *ite & dicite vulpi illi: me ipsius causa non cessaturum ab officio meo, donec consumar.* Et sic perseverauit vsque ad mortem in cruce sub manibus hostium suorum.

§. II.

Matt. 15. 14
u Luc. 13. 322. 2. 9. 43 a.
7. ad 2. 4

a Act. 4. 19.

NE TAMEN exemplum hoc Saluatoris occasionem præbeat zelantibus minus prudentibus, & audacibus. alicuius lapsus, aduerendū est. in duobus casibus ostendendum esse zelum & fortitudinem vsque ad sanguinis effusionem. PRIMVS est, in prædicanda & docenda vera doctrina fidei Catholicæ, & morum proborum aduersus eos, qui falsam impugnant aut impediunt. Tunc enim (vt ait S. Thom.) nunquam est desistendum, aut de feruore remittendum, propter minas, aut humanos timores; neque ob scandala, aut tumultus, qui exurgerent: quemadmodum & ipse Saluator fecit, cum suam doctrinam prædicabat; & eius Apostoli ipsum imitantes infracto pectore ac zelo fecerunt. Nam cum Principes Sacerdotum mortem eis minarentur, si Christi doctrinam prædicarent: magno animo responderunt: *si iustum est in conspectu Dei vobis audire, quā Deum iudicatis, non enim possumus, quæ vidimus, & audimus non loqui:* neque enim tam estis cæci, vt non iudicetis præstare, vt Deo ipsi potius obediamus, quā hominibus. Non dixerunt eis, vt attendent an iustum esset in proprijs ipsorum oculis; sed in conspectu & coram oculis Dei: nam Prædicatores & Magistri non debent adhibere pro regula ac directione sensus ac iudicij, quod verum ac iustum apparet in oculis humanis, laborantibus, superbiâ, inuidiâ, & cupiditate; sed quod verè iustum est in oculis purissimis Dei qui nunquam decipiuntur; & semper iudicant pro veritate & iustitia: quam vbi satis cognitam habet, dicere debent: *non possumus, quæ vidimus, & audimus, non loqui,* & prædicare. Hoc est quod lumine rationis ac fidei nouimus, & quod Deus iubet vniverso mundo publicari, nō possumus nō loqui. Quod si hoc nomine comparabimus nobis inimicos, eò quod *veritas odium pariat:* illud accipiant pro solatio, quod Deum sibi faciant amicum; dum, quod ille iubet, promulgant. Ita euenit S. Paulo Apostolo, cum Galatis prædicabat, non esse amplius obseruan-

obseruan-

obseruandam legem antiquam. *bergo*, inquit, *inimicus vobis factus sum, verum dico vobis?* Nec tamen propterea desistit verum dicere, ac docere eos, ac reliquos, donec caput suum pro Catholica veritate exposuit.

Idem adhuc melius intelligitur, proposito secundo casu, qui frequentior est: ostendendo scilicet zelum & animi fortitudinem in reprehendis vitijs: quamuis non fiant cum intellectu errore contra veram doctrinam, sed ex sola malitia & voluntatis prauitate: vitia enim publica, quæ detrimentum adferunt communitati, magno & imperterrito animo reprehendenda: quamuis aliqui particulares, cuiuscunque illi sint qualitatibus & conditionibus, turbentur & indignentur. Nam (vt ad hoc propositum dixit S. Thomas) communitatis bonum cuiuscunque particularis hominis paci & quieti est præferendum. Quare cum aliqui deprauata sua vita & malo exemplo, ac detestandis colloquijs plebem scandalizant, eamque incitant ac prouocant, ad eos in similibus peccatis imitandos: non debent doctores ac prædicatores vereri indignationem, & offensionem, quam illi ex ipsorum reprehensione sibi accipiunt. Et quamuis illi scandalizentur, accipientes ex huiusmodi prædicatione occasionem vitiorum, & grauium aliorum peccatorum: hoc scandalum (vt idem S. dixit) non actiuum est, sed passiuum: hoc est, non prædicatores illud præbent, sed peccatores iniuste illud sibi accipiunt. Et de huiusmodi dixit S. Gregorius: si de veritate scandalum sumitur, vitius permittitur nasci scandalum, quam veritas relinquatur. Et huiusmodi fuit scandalum Phariseorum: propter quod noluit Saluator desistere à suæ doctrinæ prædicatione: sed potius cum Discipuli ei dicerent: *c Magister, scis quia Pharisei auditu verbis hoc, scandalizati sunt?* ipse respondit: *finite illos: cæci sunt, & ducuntur in foveam.* quasi eis dixerit: ipsorum id culpa fit, & plebis eos sequentis: non decet autem præterire admonitiones & exhortationes ad illos, vt tandem aperiant, oculos, & cæci esse desinant; quod si facere nolint, incident & peribunt in foveam scandali, quod ipsimet sibi accipiunt.

Hoc idem confirmat S. Bernardus his præclarissimis verbis: cum carpuntur vitia & inde scandalum oritur: ipse sibi scandali causa est, qui fecit quo argui debeat. Neque cautior, inquit, sum viro illo Sancto, qui dixit: melius est vt scandalum oriatur, quam veritas relinquatur. Quamquam nescio quid proficit: si quod mundus clamat, ego tacuero: omniumque passim naribus iniecto fetore, solus dissimulo pestem. Hoc idem intendit Apostolus, cum Sancto Timotheo dixit: *peccantes coram omnibus argue: vt & ceteri timorem habeant.* Sed an non (ait S. Chrysostomus) scandalum augetur, si peccata coram hominibus reprehendantur? imo dico maius fore scandalum, si peccata publica ab omnibus aduertantur, &

b Galas.
4. 16.

2.

3. p. 7. 42. 42

2. 2. 9. 43. 4
1. ad 4.

Homil. 7. in
Ezechiel.

c Matthe
15. 14.

3.

Epist. 78.
S. Gregorius

»

»

»

»

d. 1. Timoth.

c. 20.

ibi.

tamen nec reprehendantur. nec puniatur. Quemadmodum enim melius accipiunt sibi facultatem peccandi, quando impunè peccant: ita cum peccata reprehendantur, & puniuntur multi student esse virtuosos. Et quo deducit S. Thom. Predicatore teneri corripere & punire huiusmodi delicta: siue pœnâ iniuncta impediatur illa in ipso delinquirente, siue illi culpâ suâ nolente abstinere, saltem præueniat detrimentum communitatis, & alios reddat cautiore. vt enim Salomon dixit: *pestilente flagellato, stultus sapientior erit.* Quamuis autem verum sit, habendam esse aliquam rationem autoritatis eius, qui peccat: propterea enim dicit Apostolus discipulo suo Timotheo: *f. seniore ne increpaueris, sed obsecra, vt Patrem.* Hoc tamen (ait S. Gregorius) intelligi: cum seniorum culpa non est iunioribus mortis occasio: si tamen senior malo suo exemplo eos destruit & corrumpit, debet seuerè ac fortiter reprehendi. Nam (vt ait S. Thomas). Apostolus loquitur de illis senioribus, qui sunt tales non solum ætate, sed autoritate etiam, & morum grauitate. de quibus Dominus dixit Moyse elige *g senes* in iudices populi, *quos tu nosti, quod senes sint.* Quando autem ætate senes, sunt moribus iuuenes; & senectute sua vtuntur tanquam armis ad iuuenes scandalizandos: corripendi sunt peccatore intrepido, quemadmodum increpuit Daniel duos illos senes, appellans eos *h inueteratos dierum malorum.* Denique ita stricte hoc reprehendendi munus Predicatore obligat, vt Deus de illis conqueratur, qui ob humanos respectus illud negligunt, vocans eos *canes mutos non valentes latrare*: hoc est, videntes lupos discerpentes oues, non audentes contra eos latrare; nec reprehendere impia illorum exempla; nec monentes oues, vt eos fugiant. Et per Ierem. dixit: *k P. oph. tauri non aperiebant iniquitatem tuam vt te ad penitentiam prouocarent.* Nam (vt S. Gregorius explicat) non aperiebant clauem reprehensionis peccatum tuum; quod est alijs notum ac manifestum, tibi autem erat occultum, aut parui illud faciebas: ac propterea negligebas pœnitentiæ remedium adhibere. Et in Apocalypsi Deus grauiter reprehendit Episcopos, qui patiebantur publicos huiusmodi peccatores, vt postea videbimus.

S E D quoniam in hac vitiatorum publicorum correctione potest Predicator prudentiæ limites excedere: aduertendum est, quod cum huiusmodi vitia tantum sunt in parvis aliquibus, & quidem sine periculo inficiendi populi multitudinem: expedit adhibere correptionem secretam publicam prætermittit: maximè, si timeatur, quod publica adhibita, illi fient deteriores; & noua aliqua scandala exurgant, & turbationes, aliæque damna maiora sequentur, quam quæ nunc sunt. Nam (vt ait S. Thomas) in hoc casu non obtinetur finis correptionis, quæ in bonum proximi dirigitur: si, vt diximus, credatur potius proximus euasurus

deterior

c Prouer.
19. 5.

f. Timoth
5. 1.
Lib. 7. Epist
2. referitur c
paulus.
2. 9. 7.

3 p q 42 a. 2
ad 3.
Numer.
11. 16.
h Daniel.
h. 3. 52.

i Iai. 56. 10

k Thren.
2. 14.
lib. 2. past.
6. 4.

Tract se
quenti:
c. 12. 15. a

2. 2. 9. 33. a6

deterior si publicè corripatur iuxta illud Salom. 1: *noli arguere deorsore
 ne oderit te.* Et Ecclesiasticus idè amplius explicauit, dicens: *non incendat
 carbones peccatorum, arguens eos: ne incendaris flamma ignis peccatorum illorū.*
 Quemadmodum enim carbones extincti nō nocent; quando autem ac-
 cendantur & fouentur comburant accendentem, & attritentem; ita
 cum Principes aut personę publicę sunt quasi carbones mortui, ac turpes
 in seipſis propter sua peccata; sed sine aliorum detrimento: non expedit
 publica reprehensione, irā & indignatione magna eos accendere, ita vt
 ipsum reprehendentem accendant, & comburant, addentes etiam pec-
 cata præteritis maiora. Et ita S. Augustinus ait sæpè Doctores Ecclesię
 prætermittere correptionem peccantium, non ex negligentia: sed quia
 verentur illos in maiora mala lapsuros: prætermittere autem, inquit, cor-
 reptionem spe melioris occasionis, & opportunitatis; aut ex timore, ne il-
 li deteriores fiant, aut aliorum debilitium bonum impediunt: non erit in-
 dicium cupiditatis, aut timiditatis; sed charitatis concilium. Ad idem
 propositum explicat S. Hieronymus illud Amos Prophetę: *n prudens in
 tempore illo tacet: quia tempus malum est.* Ecclesiasticus enim vidēs peccata
 publica, quę ob multitudinem & grauitatem suam opprimunt iusticiam;
 nec potest ipse remedium adferre: tacet prudenter, & prætermittit præ-
 dicationem: *omne sanctum deturbari qui censeat illud conuulsurū;* & inde
 accepturi occasionem, vt peiores euadant. Idem consiliū approbat S.
 Greg. exemplo Samuelis, qui postquam Saulem Regem reprehendisset
 ob eius inobedientiam: cū tamen Saul respondisset: *peccasti: sed nunc
 honora me coram senioribus populi mei. Et coram Israel, & reuertere mecum, vt
 adarem Dominum Deum tuum: Samuel, reuersus, secutus est Saulem.* Nam si
 post illam reprehensionem eum reliquisset, & publice tanto pudore affe-
 cisset: forte ille occasionem inde arripuisset adorandi etiam idola. Qua-
 re, ait S. Gregorius, quandoq; mala Regum & terrę Magnorum toleran-
 da sunt ne exasperati ad maiora dilabantur. Quare sic inquit, damnanda
 est iniquitas potentium, ne exasperentur; & bonum, quod adhuc superer-
 rat, abijciant: sæpe enim in oculo sunt mali, & bonum, quod exterius
 præferunt, cedit in utilitatem multorum, qui libetere eos imitantur.
 Quare si charitateri illi amiserant, non sunt ita iriandi, vt etiam fidem
 abijciant; & inobedientiam, quā exhibent Ecclesię veręq; Religioni.

§. III.

AD hanc animi fortitudinem & lumq;ue vehementem obtinen-
 dum, necesse primum est Prædicatorem valde liberum esse à pec-
 cis, quæ velit in alijs reprehendere. Neque etiam feruenter poterit
 culpam reprehendere, quæ ille laborat: facile enim dicit: *ipsi a me
 curati sum, & cur cum eodem morbo labores, non affluunt tibi medi-*
 camentum

Proverb.
 9.8.
 m Eccl. 8.13.

Serm. 36. de
 Sanctis
 Lib. 1. de
 ciuit. c. 9.

n Amos,
 5.13.

o Matth. 7.
 6. lib. 6. in
 1. Reg. c. 2.

2. 1. Regum
 15.30.

I

a Luc. 4. 23.